

Ett bidrag till släkten Svinefots historia

Av MAGNUS COLLMAR

Av redaktör Ivar Nilssons sterbhus i Trosa har Södermanlands hembygdsförbund erhållit en handskrift, som enligt påskrift på det konvolut, i vilket den låg, en gång skall ha tillhört Sävsta-holms bibliotek. Handskriften, som — efter det den publicerats i årsboken Uppland — kommer att överlämnas till Uppsala uni-versitetsbibliotek, består av tio blad i storleken 155 × 188 cm, klumpigt hopsydd. I densamma ha tre generationer, far, son och sonson, gjort anteckningar av självbiografisk karaktär. Fadern, *Gulicius Michaelis Swinefoth*, föddes i Hudiksvall 13 mars 1593 och avled som kyrkoherde i Öregrund 16 april 1654. Den sist-nämnda uppgiften härstammar från sonen, *Olof Gullichsson*, som föddes 13 sept. 1628 i Rasbokils församling, där fadern då var kaplan. När denne Olof avled få vi icke veta men väl att han, efter att ha misslyckats med sina studier och några år haft tjänst i Reval och vid artilleriet i Stockholm, flyttade över till Öregrund och slog sig ned där som borgare. Sonsonen, *Gullich Olofsson*, född i Öregrund 19 dec. 1656, hamnade med tiden i Karlskrona, där han på den militära banan avancerade till holmlöjtnant och synes ha slutat sina dagar 1712, tydligen offer för en olycka. Det sägs, att »qvarnen slog ihjäl honom».

Vid utgivandet av de släkthistoriska anteckningarna ha alla förkortningar upplösts och de felande bokstäverna placerats inom parentes (.). Överhoppade bokstäver eller sådana, som gått förlorade genom skador av olika slag, för vilka handskriften utsatts, ha placerats inom raka klammer [.]. För de originalparenteser, som förekomma, har använts den i handskriften brukade, gamla parentesbeteckningen (: :). En del betydelselösa överstrykningar

o. d. ha obeaktade fått passera utan att någon upplysning lämnats om deras förekomst.

Det gäller om denna handskrift som om praktiskt taget alla dylika akter att det i många fall är omöjligt att komma till klarhet om, hur skribenterna tänkt sig vissa förkortningars upplösning, och om de åsyftat a eller e, t, tt eller dt etc. Utgivaren är väl medveten om, att man i många fall kan tänka sig andra stavningar än de han funnit för gott stanna vid. Bruket av små och stora bokstäver liksom interpunkteringen ha moderniserats. I flera fall ha ord sammanskrivits, som i texten äro uppdelade på tvenne.

Kyrkoherden i Öregrund, som i två olika etapper började göra dessa anteckningar, skrev sig Gulicius Michaelis Swinefooth. Vi ställas därmed inför ett släktproblem, som, trots att åtskilligt skrivits om det, knappast kan sägas ha fått sin slutgiltiga lösning. Någon sådan skall icke heller presenteras här, men väl skall en del material framdragas, som kan vara en framtida forskare på området till hjälp.

Vad saken gäller, är om man i sture- och vasatidens Sverige har att göra med en eller två släkter med det i eftervärldens öron en smula egendomligt klingande namnet Svinefot. För den händelse att det rört sig om endast en släkt har denna varit delad i tvenne grenar, som, efter olika konfessionell inställning, kunna betecknas som den katolska och den evangeliska Svinefots-släkten.

Till den katolska grenen hörde i första hand brödraparet Johannes och Olaus Magnus, söner till linköpingsborgaren Måns Pedersson och hans hustru Kristina.¹ Om fadern berättar sonen Olaus, att han var av »ärbar och förnäm släkt, dock mera lysande genom sin dygd». Johannes föddes 1488 och Olaus i oktober 1490. De slutade båda sina dagar i Italien, den förre 22 mars 1544 och den senare 1 aug. 1557. Johannes fick sin grav i S:t Peterskyrkan i Rom, Olaus i kyrkan S:ta Maria dell'Anima. Vid sin bortgång voro de båda nominellt Sveriges ärkebiskopar; Johannes hade en kort tid också reellt beklätt denna befattning och gått till historien som vår siste katolske ärkebiskop. Olaus hade reellt inte hunnit högre än till domprostbefattningen i Strängnäs, då den

nya tiden och konfessionsförändringen drevo bröderna ut i den exil, i vilken de skulle sluta sina liv. De skulle bägge i fjärran land göra rika insatser i det svenska kulturlivet, Johannes med sin »*Historia de omnibus gothorum sueonumque regibus*» och Olaus med sin »*Carta marina*», av honom även kallad »*Carta gothica*», och med sin omfattande »*Historia de gentibus septentrionalibus*». Denna har i våra dagar för första gången utkommit på svenska med titeln »*Olaus Magnus Historia om de nordiska folken*». Verket måste betecknas som ett för sin tid utomordentligt arbete, som för alltid förvärvat åt dess författare ett lysande namn i den vetenskapliga forskningens historia. Om hans karta heter det, att den »är lika märklig, vare sig man ser den ur kartografisk eller ikonografisk synpunkt».

Linköpingsborgaren Måns Pedersson hade även tre döttrar, av vilka två blevo gifta medan den tredje tog doket och blev nunna i Skänninge dominikankloster. Han skall också, enligt uppgifter från skilda håll, haft två söner utom Johannes och Olaus, nämligen Petrus, också i kyrkans tjänst¹, samt den i Skänninge bosatte Lars Magnusson. Den sistnämndes son, den starkt papistiskt anstuckne Magnus Laurentius Gothus Svinefot, stod den 29 mars 1593 till rätta inför rådsturätten i Vadstena, anklagad för att ha vållat religiöst tumult i staden.² Palmiskiöld uppger, att han avled där två år senare.³

Det vapen, som brukades av Johannes och Olaus Magnus, bestod, enligt SPEGEL, av tre ax, uppvuxna ur tre berg.¹ Det ger anledning förmoda, att den Jonas Petri, som adlades 5 april 1594 med ett vapen, vilket hade tre försilvrade berg uti ett blått fält och på bergen tre förgyllda ax, och som tillägges såväl namnet Ax(en)berg som Svinefot⁴, var en nära släkting till det berömda brödraparet. Han var sexton år gammal, då han jämte fem andra av eleverna i Johan III:s höskola på Gråmunkeholmen 1577 sändes till Rom för vidare utbildning. Han stannade i den eviga staden till 1581⁵, då han återvände hem, där han — som nyss sagts — 1594 adlades och förlänades »Bärdzhammar»⁶. Han var då konung Sigismunds sekreterare och skulle efter dennes nederlag i Sverige såsom »en oppenbare papist» nödgas söka sin till-

flykt till Polen.⁷ Till dem, som delade detta hans öde, hörde Erik Axenberg och Sigismund Axenberg samt Olof Svinefot.⁷

Till den katolska fraktionen av släkten — eller släkterna — Svinefot får man väl också räkna den av JOH. BUREUS i hans Sumlen omnämnde dekanen, om vilken han skriver: »I Häsende var en decanus ubsaliensis, född kall[ad] Sviñefot. Han gaf en korkåpa til Häsende kyrkia och på sitt ytersta sadhe han sijna fränder hvar han hadhe lätidt inmura i Ubsala domkyrkio en stor skatt, som han lät undangöma, när konung Göstaf kom till reg(ementet) och lät tagha mykit af the rjka påveske presterna och munkarna. När han nu dödher var, gik hans nästa frände til och lät konungen vätta skatten och mente sigh ju vist få behalla halfparten, men konungen togh altsammans, kredentzfot och annat och gaf honom allenast en silftalrik.»⁸

De bärare av släktnamnet Svinefot, som hörde till den evangeliska gruppen, kunna, liksom fallet var med de katolske, blott till en del knytas samman i familjegrupper. Den Gulicius Michaelis Svinefot Helsingus, som begynte föra de nedan återgivna biografiska anteckningarna, tog tydligen namnet efter sin mors släkt och icke efter sin fars. Visserligen veta vi ingenting om vad hans farbröder hetat — om han nu haft några — men om hans morbröder⁹ hava vi oss bekant, till en del genom herr Gulichs egna uppgifter, att de kallat sig Svinefot. Det var den år 1643 som kyrkoherde i Biskopskulla døde Martinus Erici och den 1648 som kyrkoherde i Hudiksvall avlidne Johannes Erici. In i brödrakretsen måste också ha hört Guntherus Erici Swinefot, kyrkoherde i Söderby och Karlskyrka församlingar (redan 1796 sammanslagna till Söderby-Karl). I ärkestiftets herdaminne¹⁰ heter det om denne att hans mors namn var Abluna; samma namn bar enligt herr Gulicius Michaelis modern till kyrkoherdarna Mårten i Biskopskulla och Hans i Hudiksvall.

Den nämnde kyrkoherden i Söderby och Karlskyrka förrättade i oktober 1608 på Stockholms slott vigseln mellan Gustav Vasas dotterdotter, hertiginnan Margareta Elisabet till Mecklenburg och hennes kusinson hertig Johannes Albreckt till Mecklenburg. I Dylta bruks arkiv i Axbergs socken i Närke finns fortfarande be-

varad den för vigseln gjorda översättningen till det tyska språket av det svenska vigselritualet; på det lilla handskrivna häftet står skrivet: »Guntherus Erici Swinefot».¹¹

Ericus Magni, kyrkoherde i Hudiksvall, och hans hustru Abeluna Mårtensdotter fingo dessutom två döttrar, Ingrid och Kerstin, som båda blevo gifta. Se vidare härom herr Gulicks släktanteckningar och de därtill fogade noterna.

Utöver i dessa släktanteckningar nämnda medlemmar av vad vi ovan kallat den evangeliska grenen av släkten Swinefot, förekomma — med diverse uppgifter om hustrur och barn — i ärkestiftets herdaminne bland Upplands prästerskap även Ericus Petri Svinfot, död 21 maj 1655 som kyrkoherde i (Skogs)Tibble och Åland, Johannes Martini Svinfot, död 10 jan. 1677 som kyrkoherde i Älvkarleby, och Martinus Johannis Svinfot, död 1657 som kyrkoherde i Färila i Hälsingland.¹² Den siste uppges i samma källa ha varit son till kyrkoherden Johannes Svinfot i Hudiksvall. Sin 1633 hållna och samma år tryckta oration »De otio seu pigritia» har en Ericus Johannis Gestricius tillägnat bland andra herr Petrus Olai Svinfot, pastor i Hedesunda. En Johannes Swinefot var 1639 och ett halft år framåt yngste kollega vid Stockholms skola, varefter han blev fältpräst.¹³

*Gulichius Michaelis Swinefooths självbiografiska
anteckningar.*

A.

De nativitate & vita Gulicii Swinefooth breviter schriptom.

Jagh Gulicius Michaelis Swinefooth ähr född i Hwdigzwaldd stadh vti Helsingelandh anno â nato Chri(sti) 1593 den 13 martij. Min fader haf(we)r heeth Mickill Gulickzon, war een rådhman och borgare i be(mel)te stadh. Min modher heetha h(ustru) Jngeridh Erickzd(otter).¹⁴ Min faderfader haf(we)r heeth Gulick Mickilsson, war lachman vti Helsingelandh.¹⁵ Min fadermoder haf(we)r heeth h(ustru) Malin Larssd(otter). Min moderfader heetha her Erick Magni, war kyrkioherde i Hwdigzwaldd och prowest öfwer th(et) norra prosterij.¹⁶ Min moders-

moders namn var h(ustru) Abeluna Mårthensd(otter).¹⁷ Haffwer migh hafft till doppen s(ackrament), lärt migh mina christendomss stycker.

När jagh war 9 år sendes jagh till Gäfle schola, der jagh war halff(annat) år.

1604 kom jagh till Vbsalæ schola, der jagh frequenterade på sietta (!) årheth. Reste så der ifrå till Wåsterårs, vti hwilken schola jagh war på andra årheth. Förreste så ifrå Wåsterårs till Stockhålm schola, der jagh och studeradhe på andra årheth.

1612 kom jagh ifrå Stockhålm's schola till Vbsalæ academiam¹⁸, vti hwilken jagh studeradhe på fempte årheth.

Anno 1617 23 die decembris sacris ordinibus invitatus sum.¹⁹ War så hemma hoss mina föräldrar vti Estuna s(ocken) någon tjd.¹⁴ Kom så jagh till gref Abraham i den acht, ath jagh skulle föllia een af hans söner, gref Nilss widh namn²⁰, vt till fremmandhe landh ath studera och hafwa öfwer honom inspection, der m(edh) jagh vppehöls hoss grefwen i tregg år.

Sedan, när th(et) afslogz, (: effter ber(ör)de gref Nilss blef H(ans) K(ongelige) M(aiestä)tz cammarherre :)²⁰ war jagh loco pastoris hoss min modhersyster i Täby s(ocken) (: medhan hon hadha (!) annum gratiæ :) vti 3 år.¹⁷

1623 den 13 januarij troolofwadhe jagh min k(ära) hustru Margareta Olofzd(otter)²¹, och den 6 julij huius stodh vårt bröllopp i Estuna prestegårdh.

1624 den 22 maij bekom jagh sacellanium vti Raasbo s(ocken) och war widh den tiensten vti 12 år.²²

1636 antogh jagh pastoratum i Öregrundh.²³

Så haffwer Gudh welsignath migh och min k(ära) hustru vti vårt ächtenskapp medh 5 söner och 6 döttrar.²⁴ Gudh låta (!) dem alla (: som nhu lefwa :) vpfstras i gudzfruchtan och gifwe oss glädie af dem. Amen.

Fiat aplicatio.

Hafwer och leffwath i ächtenskapp medh sin s(aliga) k(ära) hustru vti 26 år på 4 veckor när.

B.

Anno à nato Chri(sti) 1617 23 die decembris sacris ordinibus invitatus sum Gulicius Swinefoot.¹⁹

Anno 1623 den 13 januarij troolåfwadhe jagh min hustru Margaretha Olofzdotter²¹ vti Estunna prestegårdh. Och den 6 julij samma år stodh

wårtt brölöp i ber(ör)de Estuna. Her Johan pred(ikant) & pastor i Frötuna²⁵ war min paranymphus²⁶, och min s(yster) Malin²⁷ war min pronuba²⁶.

Anno 1629 den 29 aprilis, när tolf slogh om dagen, blef min s(alig) fadher her Jöns præp(ositus) & pastor i Estuna döö, och den 4 majj begrofz han i Estuna kyrkia.¹⁴ Gudh förläna ho(no)m och oss alla en frögdefull vpstååndhelse.

Anno 1624 den 22 majj kom jagh till sacellanium i Rasboo²², och den 23 majj predijckadhe jagh i Rasboo kyrkia första gången, som war thå d(omi)nica trinitatis. Gudh gifwe till lycka.

Anno 1625 den 18 febru(arij), som war emillan fredagh och lördagh, blef min första son Michael²⁴ född i Vpsala emillan 11 och 12 om natten och blef strags döpt och om mårgonen, när 9 slogh, i Vp[saj]la dödh och ligger begrafwen vtj Rasboo kyrkia. Förlän honom Gud[h] een frögdefull vpståndelse.

Anno 1626, onsdagh den 26 julij, föddes min dotter Jngeridh²⁴ i Helgeby²⁸ widh 1[1] om middagen. Wittnen för henne i doopet: Mester Peder p(astor) in Rasboo²⁹, her Mårthen p(astor) in Biskopzkulla¹⁷, her Jöns p(astor) in Broo³⁰, h(ustro) Karin in Borstilla s(ocken)³¹, Kar[in] Olofzdotter i Stockholm, s(yster) Jngeridh Mickilzdotter²⁷. Gudh låthe hen[ne] wpwexa i sin fruckthan och för all olycko nådhelighen beware.

Anno 1628, fredagh den 13 septemb(ris), blef min andre son Olaus Swinefoot²⁴ f[ö]dd i Helgeby vtj Hönssgården. Gudh förläne honom tilwexa i ålder och nådhe b[å]dhe för Gudh och menniskior och för alt ontt faderligen beware. Wittnen: M(ester) Martinus Gestrinus³², Peder Tomasson i Hwssbyn³³, h(ustro) Kristin, M(ester) Peders i R[as]boo²⁹, h(ustro) Margretha, Arfwidh Anderssons i Edby³⁴.

Anno 1630, onsdagh den 10 februarij, föddes min andra dotter Karin²⁴ vtj Helgeby emillan 7 och 8 om morgonen. Gudh låthe henne vpfostrar i sin fruchtan och för all skadha till lijf och sijäll (!) nådhelighen beware. Witt(nen): Wålbo(orne) Johan Cruus till Sätthuna³⁵, M(ester) Martinus Nycopensis³⁶, wålbo(orna) fru Brijtha Delagardia (!)³⁷ till Sätthuna, morster (!) Kirstin i Täby¹⁷.

Anno 1632 föddes min trijdie dotter Elizebeth²⁴ i Helgeby tisdagh den 28 augusti om morgonen, när 5 slogh. Gudh henne och förläne vptucktas vtj sin fruchtan och för all olycko nådhelighen beware. Witt[nen]: D(ominus) frater Jsrael Mathiae i Vpsala³⁸, Olof Mårthensson laghlässaren³⁹, Arfwid Andersson, modher h(ustro) Ragnell i Vpsala⁴⁰,

h(ustro) Elizebeth, Gestrinij hustro³², och s(yster) Brijtha Olofzdotter²⁷.

Anno 1634, fredagh den 25 aprilis, blef min tridhie son Gulicuis Swinefoot²⁴ född i Helgeby moot 5 slogh effter middagh. Gudh gifwe ho(no)m vpfostras i ålder och nådhe och för all olycko bådhe till lijf och siäll mildeligen bewara. Witt(nen): Wålb[orne] Carll Kiörningh till Närby⁴¹, her Daniell i Staaby⁴², h(ustro) Kirstin i Kiörlinge⁴³, Elza Ped[ers]dotter i Rasboo⁴⁴.

Anno 1635 kom Michael Johannis⁴⁵ till migh, som war 11 febru[a]rij, at lära läassa. Gudh gifwe till lycka.

Anno 1635 den 21 aprilis sendhe Erick Olofzon Jsaak⁴⁶ ifrån sigh och kom till migh, och då kundhe han någerlundhe sin sy[n]taxin och något skrifwa swenska m(edh) (!) inth(et) latin.

Anno 1635 den 31 martij stodh Larss Olofzons brölop m(edh) s(yster) Brijtha Olofzdotter²⁷ på Salstadh gårdh. Mester Peder p(astor) in Rasboo²⁹ war hans förman²⁶. Gudh gifwe dertill sin welssignelse.

Anno 1635 den 5 junij togh d(omin)us Johannes Johannis⁴⁷ till sigh Michaellem⁴⁵ och min Olaum²⁴ at läsa förre. Gudh gifwe till lycka.

Anno 1643 den 16 junij sendhe jagh min dotter Karin till w(ällärde) d(octorem) Johannem Bureum⁴⁸ till Wåålsättra⁴⁹, och tå war hon på sitt 14 åår. Gudh förlåne henne een godh reessa och ifrå all skadha och faahrlig[het] nådheligen bewara till lijf och siäll och låtha migh förnima ifrå henne altijdh godha tijender. Amen.

Anno 1643 den 9 septembris emillan 5 och 6 om morgonen blef min k(ära) moderbrodher her Mårthen, pastor in Bijskopzkulla¹⁷, dödh. Gudh hans siäll vtj den ewige frögden glädie.

Anno 1644 den 2 martij blef min modher, h(ustro) Jngeridh Erickz-dotter¹⁴, dödh i Wårdhsättra⁴⁹ om mårgonen, när 9 slogh. Och blef den 15 martij begrafwen vti Nääss⁵⁰ kyrkia af M(ester) Måns Cineo (?)⁵¹, när hon haf(we)r lefwatt vti 73 och halfft åår. Gudh henne m(edh) alla christrogne een frögdhfull vpståndelse förlåne. Amen.

Anno 1644 den 17 martij kom Cecilia Jönsdotter till migh och den 31 octob(ris) huius reeste hon ifrå migh till Ålandh⁵² medh Anders Jachopsson.

Anno 1645 den 10 martij, som war tå måndagh, om morgonen emillan 4 och 5 blef min siette dotter född, Kristina²⁴, och christnad den 16 huius. Gudh alz(mech)tig henne medh alla sina syskon ifrå all skad[a] och olycka nådeligen bewara. Patr(es): M(ester) Berendt Höijer, g(amble) Olof Eric[ks]son, rådhmän i Ööregrundh, såssom och h(ustro) Anna, Johan Hindrickson[s], h(ustro) Margretha, her Jackops.⁵³

Anno 1645 den 6 augustij kom min dotter Karin Gulichzd(otter) heem ifrå Wälsäthra, der hon hooss Bureum haf(we)r warith 2 åhr 7 weckor.

Anno 1646 den 14 januarij öfwegaf min Olaus⁵⁴ sina studier och k[om] till jnspectoren Gijssle Hansson till ath lära sigh skrifwerij. Gudh gif[we] till lycko och låtha migh få glädie af hono(m). Amen.

Den 4 martij kom han heem igen, war hoss ho(no)m i 7 weckor.

Den 20 januarij reeste jagh till Vbsala och hadhe min son Gulicium m(edh) migh till ath studera, och den 26 togh Olaus Erici We[?]gh⁵⁵ honom till sigh ath informera. Gudh gifwe till lycka. Amen.

Anno 1646 den 16 julij sändhe jagh min son Olof Gulichsson till Rääfle (!)⁵⁶, till een ährligh och äldrigh köppman Casper Mysler widh namn, ålderman öffwer borgerskapeth dersammastädes. Gudh gifwe honom een godh reesa och ifrå alth ont beware och låthe oss fåå glädie af honom. Amen.

Anno 1646 den 28 augusti förreeste min dotter Jngeridh Gulichsd(otter) till Stockhålm ath flyy sin tienst hooss gott ährlighith folk. Gudh hielpe henne till godh lägenheeth och så komma oss till någen glädie. Herren Gudh och henne ifrå allt ont till lijff och siäll nådeligen beware och gifwe oss ifrå dem både önskelige tiender ath förnimma. Amen.

Anna 1646 emillan den 29 och 30 novemb(ris) om nathen blef r(everendus) d(ominus) a(rchiepiscopus) doct(or) [L]aurentius Paulinus dödth i Vpsala och begrofz den 6 januarij 1647 i Sträg[n]äs kyrkia. War 84 åhr gammall.

Anno 1647 emillan then 13 och 14 februarij om natten mooth 10 blef Lars Olofzon²⁷ dödth på Tånga⁵⁷ och blef begrafwen vti Eckieby kyrkia den 7 martij. War 58 åhr.

Anno 1648 den 29 nouemb(ris) blef min elskeligh[e], k(äre) moderbroder, wyrdigh[e] och wällärde herre, her Hans Erici Swinefoot, kyrkioherde i Hwdigzwaldd, dödth och begrofz den 7 decemb(ris) vtj be(mel)de stadz kyr[k]ia.¹⁷

Anno 1649 den 14 januarij stodh brölopp på Tånga gårdh vtj Eckie (!) s(ocken) åt ährligh och manhaftigh Staphan Bertilsson och min s(yster) Brijtta Olofz[d]ote[r].²⁷ Och tå gaf han henne i morgongåfwer — 100 lodh sijlff(wer) [och] — 10 duckater såsom och een ähraklänningh om — 30 rijckzdaler. Gudh gifwe dem lycka [o]ch welsignelse, glädie, sämia och myckin frögdh. Amen.

Anno 1649 den 9 juni j emillan 9 och 10 om dagen blef min k(ära) hustru dödth [o]ch wart den 17 huius m(edh) een hederligh lijckzproces

begrafwen. Haf(we)r [l]efwat i 44 åhr 5 wekor, m(edh) migh i echten-
skapet vti 26 åhr på 4 wekor när. D(ominus) Andreas pastor vti Höck-
hufwdh⁵⁸ hade predickan i huset. Text(us): 16 Psal(men) 11 v(ersen).
D(ominus) M(agister) Johannes Hontherus, præp(ositus) & pastor vti
Alunda⁵⁹, hade predikan i kyrkian. Text(us): [A]poc(alyptis) af 7 ca-
p(itel) å v(ersu) 9 ad ve(rsum) 13. Gudh henne m(edh) alla christroгна
een frögdefull vp[st]åndelse förläne och migh m(edh) mina k(ära) barn
tröste och hugvala. Amen.

Anno 1649 den 5 julij förreste min dotter Carin till den edle och
höghwålborne fru, fru Carin Bielke, frijherrinna till Salstadh, fru till
Edzhammar⁶⁰, till tienst. Gudh låte th(et) wara skedt vti een godh
stundh, bewara henne, fattigh barn, ifrå onda siwkdomar och all ander
(!) olycko, welsigne och regera henne till allt gott och låta migh altijdh
förnimma och höra ifrå henne th(et) önskeligit är och låtom oss finnas
m(edh) helsan och glädie.

Anno 1649 den 26 julij blef hederligh och gudhfruchtigh matrona,
h(ustro) Elin Olofzd(otter), saligh h(er) Clas, fordom kyrkioherde i
Öregrundh⁶¹, effterlåtna änckia, döö och blef den 5 augustj m(edh)
een berömeligh lijcksproces begrafwen i Öregrundz kyrkia vnder boock-
stole[n]. D(ominus) Olaus comminister i Borstilla⁶² hade vtfärdzpre-
dichan. Textus: Ecclesiast(es)⁶³ cap(itel) 12 v(ersus) 1 usq(ue) 8 v(ersum).
D(ominus) Gulicius pasto[r] hade predickan i kyrkian. Text(us):
Rom(arebrefvet) 6 cap(itel) v(ersus) 7. War 78 1/2 åhr. Gudh förläne
henne medh alla christroгна een frögdefull vpståndelse. Danus (!).

Anno 1651 den 20 octobris sende jagh min k(äre) son Erick Gulick-
zon²⁴ till sin moderbroder Daniell Olofzon Fordeell, som tå war boendes
i Stetin i Tysklandh. Gudh gifwe honom en godh och lyckosam reesa
och låtha (!) migh altijdh höra önskelige tijender ifrå honom och finnas
i th(et) ewiga lijfweth. Amen.

Anno 1652 den 11 januarij wigdes Johan de Bessa (!)⁶⁴ och min
k(ära) dotter Jngridh Gulickzd(otter). Gudh gifwe dem sämia och käärlig-
heet och welsignelse både i andeligh och lekamligh måtho. Amen.
Och gaf han min k(ära) dotter i mårgangåfwa (!) sexhundra rikcz-
daler in specie.

Den 17 aprilis blef min salige lille son Johannes Gulicij²⁴ dödh widh
klokan 2 effter middagen. Och blef begrafwen den 23 huius i kyrkian.
Ligger mitt vnder södergangen. D(ominus) Jackobus comminister⁵³
hadhe predijkan i huuseth. Textus: Jobs 14 [capitel] v(ersus) 1. Men-
niskian af qwinno född lefwär e[n] lijten tijdh etc. Och r(euerendus)

d(ominus) Ericus pastor in Hargh⁶⁵ [hadhe] pred(ikan) i kyrkan. Text(us): Sap(ientia)⁶⁶ [capitel] 4 v(ersus) 7. Men then rethfärdige, om han än bittijdha döör, så ähr han doch i rool[i]gheth etc. War 11 ähr 13 dagar gammall. Blef dödh af eth häfftigh hååll och styngh. Gudh hans siäll wijsserligen glädie och finnom alla i den ewige glädian hoos Gudh. Amen. Och migh fathigh sorghbundne man tröste, hugsvala och eth gott tolamodh gifwe. Amen.

Anno 1652 den 28 aprilis brandh Ögrundh stadh m(edh) kyrkia, klockor och altsammans förvtan några gårdar norr i byyn och öster om wijcken. Gudh hielpe och tröste oss fattige folk och wendhe wår stooro sorgh vti een önskeligh glädie. Amen.

Anno 1652 den 28 decembris stodh brölopp i Vbsala åth M(ester) Johan Zelinger, organist dersammastädes⁶⁷, och min dotter Carin Gulickzd(otter). Gudh gifwe till lycko och welsingelse, hälsa och sundheeth, sämia och kärlighheeth och migh till ålderdoms tröst. Amen.

Anno 1654 den 19 februarij stodh mith brölöp m(edh) h(ustro) Carin Olofzdoth⁶⁸. Noch dito Peder Ericks brölöp m(edh) min k(ära) dother Elizabeta Gulicksdoth(er).²⁴ Gudh [gifwe] dertill lycko och welsingelse, helsa, sämia och kärligh(eth) etc. Jagh gaf i mårgongåfwa 25 r(ickzdaler), Peder Erickzon gaf i mårgongåfwa — 100 r(ickzdaler) och — 50 duckather etc.

*Olof Gullichssons biografiska uppgifter om faderns andra
äktenskap och död.*

Andra resan gifft m(edh) h(ustro) Karin Olufzdott[e]r, s(alig) Marcus Larsons fordom borgm(ästare) i Öregrund effterleferska, och stodh theras brollop then 19 febr(uarij) 1654.

Siukdom långligh, then 30 marti communicatus [och ?] 11 april.

Död annandagh påsk then 16 aprilis.

Lijfstijd 62 ähr 1 månat och 23 dagar.

Olof Gullichssons självbiografiska anteckningar.

Jagh Oloff Gullichsson²⁴ ähr född i Raasbokijl, när dett skreffz 1628 den 13 september. Min fader heet Gullich Mickelsson, var kiörkioherde vthi Öregrundh. Min moder heet Margarete Oloffzdotter. Haffwer hafft mig till dopssens sacramentet (!), lärt mig mina christendomss stycker. När iag war 9 åår gammel kom iag till Vbsala att informeras

wthi bookeliga konster och hölt derwedh wthi 9 år.⁵⁴ Sedan reeste iag till Lifflandh vthi een stadh benämnd Råffwell.⁵⁶ Der war iag till tjänst i tw år. Sädan folgede iag greff Gustaff Horn⁶⁹ ifrån Lifflandh till Stockholm och war i greffwens hoff i tw år. Togh sedan tjänst vnder landhartollerie i Stockholm och war med flera till Vbsala, der förfärdigede fyrwärk till Hennes Maij(estä)tz Christinas kröningh wthi tw år. Begaff mig sädan ifrån krononess tjänst till min fader i Öregrundh och brukade borgarenäring i ett år. Gaff mig sädan till borgare dersammestädess.

Anno 1656 den 9 aprilis stodh mitt bröllop vthi Öregrundh i preste-gården. Gudh giffwe oss thertill andeligh och leekammeligh wällsignelse, hälsa, lycka och framgångh.

Vppå samma året föddess min lille son Gullich, som war den 19 decemb(ri)s emillan 8 och 9 om afftonen, och christnadess dän 26 dito. Wittnen woro Johan de Beche⁶⁴, Päder Nilson, Anderss Erickson, fougden på Grääsöön⁷⁰, min syster Karin²⁴, hustru Anna, h(e)r Hanssess⁷¹, min syster Margareta²⁴.

Anno 1658 den 21 ooctobris blef min andra son Hanss Oluffsson född emillan 4 och 5 om morgonen och christnadess den 24 ditto. Wittnen wore her Hanss pastor⁷¹, Nilss Hansson rådman, Erick Larsson Loringh, Johannes Zellinger⁶⁷, Ambrosius Matzsson, syster Ingerijd, borg(mästare) Päder Carlssonss hustru, Helena Månsdotter i Löfstad⁷² prästegårdh.

Anno 1661 den 2 februarij blef min tridie son född Saniel (!)⁷³ Oluffsson, klockan[n] 3 effter middagen, och christnades andre dagen ther effter. Wittnen wore swärfade[r] Oluff Persson rådman, Jacob Jutis (?) och Erick Olufzon, Hindrick Johans hustru, h(ustru) Sigfridh, hustru Kirstin, pastoris herr Hans dotter⁷¹, syster Lijskän²⁴, Margarete, Nils Hans dotter. Gudh låte honom vpfores i Gudz fruchtan och alla lofliga och christelige dygder öffwas, sitt namn til ähra, oss till hugna och glädie. Amen.

Anno 1663 den 9 april föddes min första dotter Margareta Olufzdotter och christnades den 12 ditto. Witnen wore borgmästaren Pär Carlsson, Hindrick Johansson, Peder Nilsson Menlös, Erick Larssonss hustru Barbru, Mårten Florins hustru Beata, Nils Hanssonss dotter Carin.

Gullick Olofssons själubiografiska anteckningar.

Anno 1678 d(en) 10 maij stodh mitt bröllop medh min käre hustru Margreta Erichzdotter uthj Stockholm uppå Ladegårdhzlande. Gudh

gifwe oss dertill andelig och lekammelig welssignelse, lycka och framgång.

Anno 1679 d(en) 1 nowember klockan tie om affton blef min första dotter Brita Gulickzdotter födh hijt till wärden och christnadess d(en) 4 dito. Gudh låte henne upfostrass uthj alla christeliga dygder.

A(nn)o 1681 d(en) 30 septemb(ri)s klockan tålf om natten föddess min andra datter Mertta. Gudh allsmechtig låte henne upfostrass uthj Gudhz fruchtan.

Anna (!) 1683 d(en) 30 nowember födess min tredie dotter Lijskin klockan elfwa om dagen. Gudh låthe henne upfostrass uthj Gudhz fruchtan.

Anno 1685 d(en) 7 februarij föddess min fierde dotter Margreta klockan emelan siu och åtta om afftonen. Gudh låthe henne upfostrass uthj alla christeliga och gudeliga dygder.

Anno 1686 d(en) 29 julius klockan emelan 9 och 10 om dagen föddess min första såhn Olof. Gudh låthe hånom upfostrass uthj alla⁷⁴ och christeliga dygder. Amen.

Anno 1688 d(en) 21 december klockan 9 om morgonen föddess min andra såhn hit till werden, Erich Gulichsån, och kristnadess d(en) 27 dito. Gudh låthe hånom upfostrass uthj Gudhz fruchtan och uthj alla christeliga och gudeliga dygder. Amen.

A(nn)o 1690 d(en) 28 augustij begrafdess salig Liskin och Margreta och Olof uthj Ammiralitetzkiörkegården, och dee blefwe all tree i den samma måna (!) döda utaf koppor. Gudh förlene derass sielar och oss alle een frögdefull opståndelse.

Anno 1700 d(en) 9 decemb(e)r klockan melan 11 och 12 blef min salig hustru kallat ifrån denna bedröfweliga werden och blef begrafwen d(en) 16 dito utij Ammiraliteskiörkegården i Calscrona. Texten war uttagen [ur] Iobs 15 capit(el) 32 et 33 vers(e)n. Gudh förlene henne medh alla kristrogna sielar een frögdefull upståndelse.

Jobss bock 16 cap(itel) 22 w(ärss): Mina tå föralagda år äre bortgångna, och iag går ten wägen bort, ten iag aldri igen kommer. D(et) 15 cap(itel) och 32 wärss och 33.

A(nn)o 1681 blef iag awancerat till högbåtzman.

A(nn)o 1683 blef iag avancerat till underskeppare.

A(nn)o 1685 blef iag avancerat till medelskeppare.

A(nn)o 1689 blef iag avancerat till öf(we)rskappare.

A(nn)o 1701 blef iag avancerat till hålmleutnan (!).⁷⁵

A(nn)o 1072 (!) d(en) 26 augustij stodh mitt brölop medh min käre hustru Margreta Leijman. Gudh förlena oss lycka och welssignelse.

Sama år d(en) 27 aug(ust)i war min dotter Brita brudh medh sin kere maka (!), skepparen Abram Räj. Gudh förlena dem mycken lycka och welsignelse.

A(nn)o 1073 (!) d(en) 22 martius war min dotter Merta brudh medh sin kiere man, högbåtzman Bengt Gröging (!). Gudh förlena dem mycken lycka och welsignelse.

A(nn)o 1704 d(en) 20 augustij blef min salige hustru afsomnat kläckan tre om mårrån och blef begrafwen d(en) 25 dito utij Ammiral(ite)tz-kyrkan i sin graf. Gudh förlena henne en frögdefull upståndelse.

A(nn)o 1705 stodh mitt bröllop medh min tredie hustru Margreta Olofssdotter Brun⁷⁶ d(en) 10 september. Gudh förläna oss utj vårt eckenskap mycken lycka och welsignelse.

A(nn)o 1707 blef min måg Abram Räj dödh d(en) 10 nowember uppå ressan till Wälgast⁷⁷ och blef begrafwen på Rudön.

Senare anteckningar och klotter

De släkthistoriska anteckningarna ha av senare ägare försetts med diverse tillägg och klotter, av vilka här blott ett par skola redovisas. På samma sida där holmlöjnant Gulick Olofsson berättat om hur han avancerat i det militära heter det:

56 åhr war gubbe Gulick, när qvarnen slog ihial honom, så det small i röfwan.

På sista sidan återfinnas bland mycket klotter namnen:

Magnus Wahlströhm

Samuel Hampell

NOTER OCH KOMMENTARER

¹ Om de båda bröderna, deras härstamning och författarskap, se JOHN GRANLUNDS »Efterskrift» i femte delen av den av Michaelisgillet MCMLI utgivna Olaus Magnus Historia om de nordiska folken och där av Granlund meddelade källor och litteratur, samt Hjalmar Grape, Olaus Magnus (1961).

² Vadstena stads tänkeböcker, utgivna 1952 av GEORG J. V. ERICSSON, sid. 171 och 526, not 2.

³ Uppsala universitetsbibliotek (UUB), Palmskiöld 244, sid. 451.

⁴ B. SCHLEGEL-C. A. KLINGSPOK, Den med sköldebrev förlånade men ej å Ridarhuset introducerade svenska adelns ättartavlor, 1875, sid. 139. Uppgifterna om sacellanen i Ljungby skola utgå. Se om denne B. OLSSON, Kalmar stifts herdaminne, del 3, 1948, sid. 53. Den av Olsson i a. a. del 1, sid. 234, återgivna uppgiften att Jonas Axberg Svinefot skulle varit son till rektorn i

Kalmar och till sist kyrkoherden i Jomala på Åland, Petrus Arvidi, måste omprövas.

⁹ Se B. Olsson a. a. del 1 och där angivna källor samt H. BIAUDET, Documents concernant les relations entre Le Saint-Siège et la Suède durant la seconde moitié du XVI:e siècle, 1912, sid. 458, document 315, not 2, och sid. 513, document 347. Jag tackar arkivarie G. SJÖBERG för upplysning om denna sista källa.

¹⁰ I Riksarkivets (RA) serie Kanslitjänstemäns koncept och mottagna skrivelser, del 10, konung Sigismunds tid, betitlas han i brev »den edle och välbördige Jonas Axbergh till Bårdzhammar», säkerligen Bergshamra i Länna s:n, Frötuna skeppslag i Uppland. För bistånd vid identifieringen framförs ett tack till arkivarie HELGE LINDBERG vid Svenska Ortnamnsarkivet i Uppsala. De av trycket utgivna Stockholms stads tänkeböcker berättar 4/7 1590 om huru kunglige sekreteraren Jonas Petri kårade på uppdrag av sin svärmor Eliana [Olofsdotter], Hans v. Cöllens efterlätna änka. Om hennes härstamning från Olof Trotteson, oäkta son till Trotte Månsson till Eka, Gustav Vasas morbror, se samma tänkeböcker 1/3 1578 och andra protokoll i samma böcker. Jonas Petris hustru bar namnet Vendila och omtalas 24/8 1591 av Johannes Bureus i dennes dagbok som Bureus brudfremma. I slutet av uppgifterna från 1600 har Bureus även antecknat, att »Jonas Petri Axbergius Svynefotz (: secretarius Joh. III :)» tillhörde de till Rom skickade djäkarna (Samlaren 1883, 1884).

¹¹ E. ANTHONI, En förteckning över flyktingar i Polen i början av 1620-talet (Hist. Tidskr. för Finland, årg. 27, 1943). Se också RA: Strödda historiska handlingar, Hertig Karls slaktarbänk, 1617, S. U. PALME, Sverige och Danmark 1596-1611, 1942, sid. 312, not 7.

¹² JOHANNES THOMÆ BUREUS: Sumlen (tryckt i Nyare bidrag till kändedom om de svenska landsmälen och svenskt folklied, Bih. 1: 2, 1886).

¹³ Se om dem vidare texten och noterna till de nedan avtryckta självbiografiska anteckningarna av herr Gulicius, hans son och sonson.

¹⁴ J. E. FANT och A. T. LÅSTBOM, Uppsala ärkestifts herdaminne, 1-3, 1842-1845, i fortsättningen här citerad blott: FANT. Uppgifter om herr Guntherus i del 3, sid. 92. Se även UUB: Palmiskiöld 244, sid. 449, där Martinus, Johannes och Guntherus Erici Swijnefoot tydligen uppfattas som bröder.

¹⁵ Giftermålet på Stockholms slott 1608 har behandlats av W. THAM, Kring Elisabeth Vasa och hennes dotter, Personhist. Tidskrift 1933.

För införande i Dylta bruks arkiv har författaren i första hand att tacka fröken ANNA ÅKERHJELM, Holgerstorp, Dylta bruk. Till tack härför och till en erinran om våra flera år överspännande diskussioner om den katolska propagandan under vasabrudernas dagar, i vilken propaganda enligt gammal tradition på trakten det forna Svavelbrukets församling, dess »kloster» och kyrka skall ha spelat en viss roll, ber jag få tillägna Anna Åkerhielm denna uppsats.

¹⁶ Se FANT om herr Ericus, del 3, sid. 160, om herr Johannes, del 1, sid. 328, om herr Martinus, del 1, sid. 438 f. Den senares dotter Magdalena blev 1670 gift med Paul Aschling, adlad Ehrenbielke, se ELGENSTIERNA, Den introd. svenska adelns ättartavlor, del 2, sid. 410 b.

¹⁷ Stockholms storskolas journal, utg. av S. Solders och A. Wiberg (Årsböcker i svensk undervisningshistoria 83-84, 1951).

¹⁸ Ingrid Eriksdotter var vid sin av sonen omnämnda död i Vårdsätra i Bondkyrka socken i Uppland 2/3 1644 73 1/2 år och måste alltså ha varit född 1570. Hon har tydligen varit gift två gånger, först med rådmannen i Hudiksvall Mikael Gullicksson och sedan med kyrkoherden i Estuna i Uppland Johannes Nicolai, som vid sin död 29/4 1629 omnämnes av herr Gulicius som »fader». Om sin vistelse i Estuna en tid efter prästvigningen skriver denne också: »Var så hemma hoss mina föräldrar vti Estuna s. någon tijdh.» Om Joh. Nicolai se FANT, 1, sid. 357 och 364.

¹⁵ Underlagman i Hälsingland 1575-76 (J. E. ALMQUIST, Lagmän och härads-hövdingar i Sverige, 1955, sid. 49).

¹⁶ Kyrkoherde i Bergsjö i Hälsingland 1593-1603 och i Hudiksvall 1603-1613 (FANT 1, sid. 132, och 2, sid. 82).

¹⁷ I Ericus Magnis och Abeluna Mårtensdotters äktenskap har fötts minst fem barn, tre söner och två döttrar. Sönerna voro den 29/11 1648 döde kyrkoherden i Hudiksvall Johannes Erici Svinefot, om vilken FANT (2, sid. 82) säkerligen felaktigt uppger att han »kom ifrån Nyköping», Martinus Erici Svinefot, som var kyrkoherde först i Vaxala i Uppland 1611-1621 och sedan i Biskopskulla i Uppland, där han tjänstgjorde till sin död 9/9 1643 (FANT 3, sid. 321 och 1, sid. 140) samt Guntherus Erici Svinefot, kyrkoherde i Söderby pastorat i Uppland (se inledningen till denna uppsats och FANT, 3, sid. 92). Döttrarna voro Ingrid (se om henne not 14) och Kerstin, gift med kyrkoherden i Täby församling i Uppland Elias Broms (FANT, 3, sid. 218), vilken hon efterlevde. Systemsonen Gulichius Michaelis omtalar att han var hennes nådärspredikant.

¹⁸ Inskrevs enligt Uppsala universitets matrikel 23/10 1612 som Gulichius Michaelis Helsingus. Med universitetsmatriklen åsyftas här som i det följande den 1900-1911 tryckta, som överspänner åren 1595-1700.

¹⁹ FANT uppger (3, sid. 490), efter konsistorieprotokollet 1635: »Han kom snarare till predikoämbetet för hans consortes, för hans släkts trägna begäran, var ock en lång tid som han ingen tjänst förestod.»

²⁰ Om Abraham och Nils Brahe, se ELGENSTIERNA, a. a., del 1, sid. 556-558. Nils Brahe blev page vid hovet 31/8 1620.

²¹ Som hennes broder omtalas 1651 Daniel Olofsson Fordell, bosatt i Stettin. Till honom utsändes då systemsonen Erik Gullicksson.

²² FANT uppger (2, sid. 403) felaktigt att herr Gulicius var kaplan i Rasbo pastorat i Uppland redan 1616.

²³ FANT, 3, sid. 490.

²⁴ Av de elva barnen omnämner fadern sju i samband med deras födelse: Mikael 1625, död strax efter födelsen, Ingrid 1626, Olaus 1628, Karin 1630, Elisabet 1632, Gulichius 1634 och Kristina 1645, som dock uppges varit den sjätte dottern i ordningen. Den av brodern Olof 1656 som dopvitne omnämnda system Margareta måste alltså ha varit äldre än Kristina. Erik få vi lära känna först då han 1651 sändes utrikes, Johannes då han dör 1652, elva år gammal. Bland Olof Gulickssons dopvittnen 1661 förekommer en syster Liskan, men därmed torde åsyftas Elisabet. Det gör att en av döttrarna förblir okänd. Förmodligen avled hon som ung.

²⁵ M. Johannes Oestonis Turdinus, kyrkoherde i Frötuna i Uppland (FANT, 1, sid. 414).

²⁶ Om Paranympus och pronuba, på svenska kallade förare eller förman, brudfrämna och brudförerska m. m., se LIZZIE CARLSSON, Sängledningen hednisk-borgerlig rättsakt och kristen ceremoni, Sängledningen och kanonisk rätt och Några synpunkter på äldre svensk äktenskapsrätt, i Vetenskaps-societetens i Lund årsbok 1951, 1953 (beakta sid. 67 och 80) och 1956 (beakta sid. 54 och 64) samt samma förf.: Sängledning i äldre svensk äktenskapsrätt, i Tidskrift, utgiven av Juridiska Föreningen i Finland, 1958, Häfte 5.

²⁷ Uppgifterna om herr Gulichs systrar äro rätt förvillande. En helsyster var tvivelsutan den 1626 som dopvitne omtalade Ingrid Mikaelsdotter. Hur det förhöll sig med Malin, som var pronuba 1623, måste lämnas därhän, eftersom inget fadersnamn uppges. Brita Olofsdotter, som var dopvitne 1632, gifte sig 1635 med Lars Olofsson och ingick omgifte 1649 med Staffan Bertilsson, är en gåta, vars lösning måste ställas på framtiden.

²⁸ Helgeby i Rasbokils socken i Uppland.

²⁹ M. Petrus P. Enstadius (FANT, 2, sid. 397).

³⁰ Johannes Laurentii Becchius, kyrkoherde i Roslagsbro i Uppland (FANT, 1, sid. 166).

³¹ Börstils socken i Uppland.

³² M. Martinus Erici Gestrinus, gift med den som gudmor 1632 omnämnda hustru Elisabet, var professor i Uppsala 1621-1648 (C. ANNERSTEDT, Uppsala univ:s historia, del 1, 1877, sid. 193).

³³ Husby i Stavby socken i Uppland?

³⁴ Edeby i Rasbokils socken i Uppland?

³⁵ Den 27/7 1652 avlidne och i Björklinge socken i Uppland begravne Johan Cruus av Gudhem. Släkten innehade Sätuna i Björklinge. (ELGENSTIERNA, a. a., 2, sid. 133.)

³⁶ Professor i Uppsala (ANNERSTEDT, a. a., sid. 226).

³⁷ Gift i sitt första gifte med Jesper Mattsson Krus af Edeby (ELGENSTIERNA, a. a., 2, sid. 129-130).

³⁸ Tydiligen samme herr Israel, vars änka Christina ingick omgifte med Matias Eriksson Plenning, adlad Plenningssköld (ELGENSTIERNA, a. a., 5, sid. 767).

³⁹ Saknas i J. E. ALMQUIST, a. a.

⁴⁰ Ragnhild Håkansdotter, död 23/3 1653, änka efter ärkebiskop Olaus Martini. Se C. ANNERSTEDTS minnesteckning över denne i Handl. rör. Svenska Akademien ifrån år 1886, Adertonde delen, 1903.

⁴¹ Carl Eriksson Körning, död 1641 på sin gård Norrby i Jäders socken i Södermanland och begravnen där i sockenkyrkan. Han var gift med Anna Skoo, som avled omkring 1645 och förut varit gift med Axel Mattsson Cruus av Edeby, död omkring 1630 (ELGENSTIERNA, a. a., 4, sid. 394 f). FANT uppger (3, sid. 490) om herr Gulicius med ett domkapitelsprotokoll från 1635 som källa, att han »sedan han kom till Rasbo, varit i umgänge med Carl Kjöörning, som förde ett förgärligt lefverne och kunde sådant lida. Dertill med inlåter han sig nog i dryckenskap.»

⁴² Daniel Hontherus, kaplan i Olands Stavby socken i Uppland 1640-1645 och därefter kyrkoherde i Valö pastorat i Uppland 1645-1675 (FANT, 3, sid. 208 och 316).

⁴³ Kjörlinge i Rasbokils socken i Uppland.

⁴⁴ Dotter till kyrkoherden i Rasbokil, se om denne not 29, och gift med M. Johan Hallenius, kyrkoherde i Väddö socken i Uppland (FANT, 2, sid. 397 och 3, sid. 440).

⁴⁵ Förmodligen identisk med den i universitetskatalogen den 26/5 1637 som inskriven antecknade Michael Johannis Uplandus.

⁴⁶ Universitetskatalogen har 2/2 1637 antecknat tre inskrivna studenter med förnamnet Isak.

⁴⁷ Icke identifierad prästman.

⁴⁸ Johannes Thomae Agrivillensis Bureus, riksarkivarie och riksantikvarie, död 22/10 1652, vars självbiografiska anteckningar utgivits (Sammlaren 1883, 1884), liksom valda delar av hans forskningar, »Sumlen» (se not 8). Han var gift med en kusin till herr Gulicius. Han skriver i ovannämnda biografiska anteckningar om henne: »1615 4 martij 6 p. blef mijn andre hustru Ingeborg Gyntesdotter född i Söderby prestegård» och 10-16 juni 1636 har han uppgifter om sitt frieri till henne, 6 juli om hennes horoskop.

⁴⁹ Vårdsätra i Bondkyrko socken i Uppland. Om Johannes Bureus innehav av densamma på livstid, se J. A. ALMQUIST, Frälsegodsen i Sverige, första delen, band 2, 1931, sid. 902 f.

⁵⁰ Uppsala-Näs socken i Uppland.

⁵¹ Icke identifierad prästman.

⁵² Ovisst om det rör sig om det nu finska Åland eller Olands härad i Uppland.

⁵³ Jakob kaplan i Öregrund omtalad i samband med att hans hustru Margareta var dopvitne 1645 och han själv höll utfärdspredikan 1652. Okänd för FANT (3, Öregrunds kaplaner).

⁵⁴ Inskrevs vid Uppsala universitet 2/3 1640; året innan hade, 5/10, Guntherus Martini Suinfot inskrivits.

⁵⁵ Ett hål i papperet mitt i namnet. En Olaus Erici Uplandus inskrevs vid universitet 10/9 1643.

⁵⁶ Reval i Estland.

⁵⁷ Tånga i Ekeby socken i Uppland?

⁵⁸ Andreas Olai Acrelius, kyrkoherde i Hökhuvuds pastorat i Uppland (FANT, 2, sid. 139).

⁵⁹ M. Johannes Hontherus, kyrkoherde i Alunda pastorat i Uppland (FANT, 1, sid. 104).

⁶⁰ Karin Nilsdotter Bielke, död 13/1 1694, gift med Axel Gustavsson Banér till Edshammar i Lena socken i Uppland (ELGENSTIERNA, a. a., 1, sid. 364 och 227).

⁶¹ Cladius Johannis, kyrkoherde i Öregrund 1612–1625 (FANT, 3, sid. 490).

⁶² Olaus Laurentii Roslagius, kaplan i Börstils socken i Uppland (FANT, 1, sid. 235).

⁶³ Klagovisorna.

⁶⁴ Johan de Besche omtalas då han står brudgum 1652 och då han är dopvitne hos svågern Olof 1656.

⁶⁵ Ericus Nicolai Tolstadius, kyrkoherde i Hargs pastorat i Uppland (FANT, 2, sid. 35).

⁶⁶ Den Gamla testamentets apokryfiska böcker tillhöriga Vishetens bok.

⁶⁷ Johan Caspari Zellinger, domkyrkoorganist i Uppsala. Hans änka omtalas 1686 men utan att namnges (ANNERSTEDT, a. a., Bihang 2, 1910, sid. 354). Han var dopvitne hos svågern Olof 1658.

⁶⁸ Borgmästaränka från Öregrund, se Olof Gullickssons anteckningar om fadern.

⁶⁹ Gustav Carlsson Horn af Kanckas, greve Horn af Björneborg, död 10/5 1657 (ELGENSTIERNA, a. a., 3, sid. 667).

⁷⁰ Gräsö socken i Uppland.

⁷¹ Herr Gulicks efterträdare som kyrkoherde i Öregrund Johan Agrivillius, död 1677 (FANT, 3, sid. 490).

⁷² Öster-Lövsta socken i Uppland.

⁷³ Troligen felskrivning för Daniel men kan också vara ett slarvigt skrivet Samuel.

⁷⁴ Här fattas ett ord i texten.

⁷⁵ Sjömilitär term med betydelse: löjtnant med tjänstgöring vid örlogsvarv (Sv. akad. ordbok).

⁷⁶ »Brun» skrivet ovanför raden och föregånget av ett överstruket »Sundh».

⁷⁷ Wolgast, hamnstad i Pommern.

Först när artikeln föreligger i korrektur erinrar sig författaren Herman Lundström, Svenska synodalakter efter 1500-talets ingång, 1, Uppsala ärkestift (1903–1908), där åtskilliga uppgifter stå att få om flera av de ovan omnämnda prästmännen.

Fröken Anna Åkerhielm har vidare påpekat för mig de viktiga uppgifter om »den katolska grenen», som stå att hämta ur A. STEINHUBER, Geschichte des Kollegium Germanikum Hungarikum, passim, J. RAMSAY, Frälsesläkter i Finland (1909), s. 306 f., och den likaledes av mig i detta sammanhang förbisedda art. av TH. VAN HAAG, Die apostolische Sukzession in Schweden (Kyrkohist. Årsskrift 1944), som har ytterligare litteratur- och källhänvisningar.